

Complexnummer: 508578

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Archem

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

508579, 508580, 508581, 508582, 508583, 508584, 508585

Woonplaats

Lemele

Gemeente

Ommen

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdoject

Jhr.van der Wijcklaan 2, 8148 PE te Lemele

Complexomschrijving

Inleiding

De buitenplaats 'Archem' bestaat uit een LANDHUIS, een KOETSHUIS ten (zuid)westen en een BOERDERIJ ten noorden van het huis. In het park staan een PRIEELTJE (NW) en een SCHUUR. Achter het huis, op de grens van het park en de weilanden, staat een DUIVENTIL. Ten zuidwesten van het huis is een tennisbaan aangelegd met een TENNISHUISJE.

De buitenplaats (voor het eerst in 947 genoemd) is al sinds 1772 in het bezit van de familie van Wyck. Andries de Maaker ontwierp het huidige landhuis "Archem" in 1925 voor Jhr. en mevrouw van der Wyck Speelman ter vervanging van een 17e eeuwse spieker. Bij de bouw van dit huis zijn fundamenten gevonden van de brug over de gracht die in de Middeleeuwen het huis omgaf.

Het huis is vormgegeven in de Um-1800 stijl, een bouwstijl die zich vooral leende voor representatieve gebouwen. De daarin toegepaste vormen werden ontleend aan het Classicisme en de Barok. De architect heeft aan het begin van deze eeuw verschillende ontwerpen voor buitenhuizen gemaakt. "Archem" is naar voorbeeld van de Boschbeek in Aerdenhout gebouwd.

Het koetshuis is ook in 1925 gebouwd. De boerderij, het prieel en de schuur zijn van vroeger datum (in oorsprong deels 18e eeuw). De boerderij werd vanaf 1925 als schuur gebruikt.

Het huis staat op een U-vormig, omgracht terrein. Om het oude huis stonden vele oude bomen en het voorplein was grotendeels belommerd. Op advies van tuinarchitect Leonard Springer werd echter een zonnig voorplein geprefereerd dat uitzicht op het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorgelegen park nastreefde. Veel bomen werden daarom gekapt. De tuinen aan weerszijden -in oorsprong eveneens middeleeuws- werden ook opnieuw door Springer aangelegd.

Waardering

Buitenplaats met landhuis en bijgebouwen van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als buitenhuis van Jonkheer van der Wyck
- als kenmerkend ontwerp uit het oeuvre van de architect A. De Maaker
- vanwege de monumentale Um-1800 bouwstijl
- als ruimtelijk, visueel en architectonisch gaaf ensemble bestaande uit het landhuis met bijgebouwen in een door L.Springer aangelegd park
- vanwege de gaafheid van de onderdelen

Monumentnummer*: 508579

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	11 februari 1998
Kadaster deel/nr	82853/80

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Lemele	Ommen	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Archem	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	G			6027

*Omschrijving***

Omschrijving

Monumentaal onderkelderd landhuis over twee bouwlagen opgetrokken in rode baksteen onder een iets concaaf gewelfd, afgeknot schilddak, gedekt met geglazuurde Hollandse pannen. Op de vier hoeken van het dak staat een schoorsteen. De gevels worden afgesloten door een kroonlijst. Boven de zijgevels is één, boven voor- en achtergevel zijn drie dakkapellen geplaatst met gebogen fronton en een negenruits venster. Het pand is voorzien van vijftienruits vensters op de begane grond en twaalfruits vensters op de verdieping. De vensters van de voorgevel zijn behangen met persiennes.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft een breed middenrisaliet met op de begane grond de centraal geplaatste ingang achter een natuurstenen trap. De deur heeft een gebogen kalf en bevindt zich binnen een natuurstenen lijst met hoofdgestel. Daarboven een venster in een Neo-Barokke omlijsting met voluten en een cartouche. Aan weerszijden van de risaliet op de begane grond en de verdieping twee vensters. De zuidwestelijke zijgevel heeft ter hoogte van het souterrain drie, op de begane grond twee en op de verdieping drie vensters. De noordoostelijke gevel heeft twee souterrainvensters en een deur die naar een brug over de gracht naar de moestuin leidt. Op de begane grond en de verdieping een smal venster geflankeerd door een groot venster.

In de achtergevel met middenrisaliet bevinden zich ter hoogte van het souterrain vijf vensters. In de gevel zijn verder op de begane grond en de verdieping vijf vensters geplaatst.

Het rijke interieur bevindt zich in een buitengewoon originele staat. Het souterrain herbergt onder andere de keuken met een granieten aanrecht, een pomp en houten keukenkasten. Op de begane grond een ontvangstruimte, de werkkamer en een dubbel woonvertrek, allen voorzien van rijk gedecoreerde houten of marmeren schouwen. Het meest zuidelijk gelegen woonvertrek is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorzien van een in romantische stijl geschilderd behang. Een trap met een gesneden houten leuning leidt naar de verdieping met sobere slaapvertrekken. Op de zolderverdieping is een kleine donkere kamer afgetimmerd.

Waardering

Landhuis van algemeen cultuur- architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als buitenhuis van Jonkheer van der Wyck
- als kenmerkend ontwerp in het oeuvre van de architect A. De Maaker
- vanwege de Um-1800 bouwstijl
- als hoofdonderdeel van het gave ensemble
- vanwege de hoge mate van gaafheid van in- en exterieur

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 508580

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/129

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lemele Ommen Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Archem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Ommen G 6027

Omschrijving**

Omschrijving

KOETSHUIS over één bouwlaag opgetrokken in rode machinale baksteen onder een iets concaaf gewelfd schilddak, gedekt met grijze Hollandse pannen. De gevels worden afgesloten door een kroonlijst. Boven de zijgevels is één, boven de voor- en achtergevel zijn twee dakkapellen geplaatst met een gebogen fronton en een negenruits venster.

In het rechter deel van de voorgevel bevinden zich twee deuren onder een bovenlicht en een meerruits venster. In het linker geveldeel zijn onder een doorlopende latei grote rechtgesloten staldeuren met ruiten geplaatst.

Waardering

Koetshuis van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de aan het landhuis verwante bouwstijl
- als onderdeel van het ensemble
- vanwege de gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508581

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/128

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lemele Ommen Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Archem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Ommen G 6027

Omschrijving**

Omschrijving

Dubbele eikelschuur onder met Hollandse pannen gedekt zadeldak. De eindgevels hebben beschoten geveltoppen met eenvoudige windveren en een makelaar. De wanden bestaan uit stammetjes die bij enkele wanden diagonaal, in de vorm van een visgraat, gerangschikt zijn.

Waardering

Eikelschuur van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de typologie
- vanwege de bijzondere vormgeving, door de behandeling van de wanden
- als onderdeel van het ensemble
- vanwege de gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508582

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/127

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lemele Ommen Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Archem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Ommen G 6027

Omschrijving**

Omschrijving

Prieeltje op vierkante grondslag onder overstekend tentdak gedekt met grijze Hollandse pannen. Het dakoverstek wordt gedragen door houten standvinken. De bakstenen gevels zijn wit gepleisterd. In de voorgevel een dubbele glasdeur. In de zijgevels een venster.

Waardering

Prieel van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als onderdeel van de tuin bij het huis Archem
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508583

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/126

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lemele Ommen Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Archem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Ommen G 6027

Omschrijving**

Omschrijving

Voormalige boerderij onder een wolfdak gedekt met rode Hollandse pannen. De boerderij met zijbaander is voorzien van staldeuren in de zijgevels en drie kleine venster in de achtergevel.

Waardering

Voormalige BOERDERIJ van architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als onderdeel van het ensemble
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Boerderijen, molens en bedrijven Boerderij (M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508584

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/125

*Woonplaats** Lemele
*Gemeente** Ommen
*Provincie** Overijssel

Locatiennaam Archem
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Ambt-Ommen
*Sectie** G
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 6027

*Omschrijving***

Omschrijving

Zeshoekig houten tennishuisje onder een met rubberoid gedekt tentdak. Aan de voorzijde (W) dubbele deuren met twaalfruits vensters. De flankerende gevelzijden hebben twee achtruits vensters.

Waardering

Tennishuisje van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de oorspronkelijke functie
- als onderdeel van het ensemble
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Bijgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508585

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 februari 1998
Kadaster deel/nr 82853/124

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Lemele Ommen Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Archem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Ommen G 6027

Omschrijving**

Omschrijving

Gepotdekselde DUIVENTIL onder een met rode Hollandse pannen gedekt zadeldak met windveren. De til staat op vier houten staanders.

Waardering

Duiventil van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als onderdeel van het ensemble
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument